

Természetvédelmi hírek Baranyából

A Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület és a Baranya Természeti Értékeiért Alapítvány közös hírlevele

2023. október

Gólyák - ismét 200 pár fölött

Márciusban a Baranyában fészkelő gólyapárok 70-75%-a érkezett vissza, ami már sejtetni engedte, hogy jó gólyás évünk lesz. A tavaszi visszaérkezés elhúzódásakor ugyanis mindig nagyobb a vonulási veszteség, ami rendszerint az adott év költő állományának csökkenésével jár. Kedvező években viszont nagy az esély a fészkelő párok számának növekedésére.

Várakozásainkban nem csalódtunk. A teljes megyére kiterjedő nyári felmérésünk során a faj 266 fészket vettük nyilvántartásba. Összesen 215 gólyapár fészekfoglalásának lehettünk tanúi, míg 4 fészket csak magányos gólyák laktak. Az állomány 20 párral nőtt a tavalyihoz képest, ami 10,3%-os gyarapodást jelent. A 47 lakatlan fészek kicsit soknak tűnik, de ezek közé számítjuk azokat a fészkeket is, amiket a fészekfoglaló párok építettek a költési időszak vége felé (játékfészkek). Arányuk meghaladja a 23%-ot.

1. kép: Gólyafészkek felülnézetben (Fotó: Hantai Péter)

A fészkek közül 214 villanyoszlopon (80,5%), 33 épületen (12, 4%), 11 önálló tartóoszlopon (4,1%), 8 egyéb helyen (3,0%) található. A tartóaljzat szerinti megoszlásban lényeges változás nem történt az utóbbi években.

A költségek sikerességét jelentősen befolyásolta a májusi csapadékos időszak és a júliusi jégverés, főleg a megye délnyugati részén. A párok közel egynegyede (53 pár) nem repített fiókákat, de a költsési eredmény még így is jónak mondható. A 162 sikeresen költő pár 454 fiókát nevelt fel. A kirepült fiókák átlagszáma a sikeresen költő párok esetében 2,80 fióka, az összes fészkelőpárra számítva 2,11 fióka volt. Idén 1-es fészkalj 15, 2-es fészkalj 48, 3-as fészkalj 55, 4-es fészkalj 42, 5-ös fészkalj 2 esetben fordult elő. A felmérők 14 öreg gólya és 31 fióka pusztulásáról is beszámoltak.

Gólyafészkek jelenleg a megye 156 településének közigazgatási területén található, de lakott fészkek csak 146 településen voltak. A legtöbb gólya Kölkeden (21 pár), Beremenden, Csányoszróban, Drávaszabolcson, Mohácson, Oldon és Sellyén (5-5 pár) fészkel.

A madármegfigyelő napok eredményei

A madármegfigyelő napokat ezúttal szeptember utolsó és október első napján bonyolították le az európai és közép-ázsiai madárvédelmi szervezetek. Baranyában ezúttal más szisztéma alapján szerveztünk akciókat. Csak egyetlen fő helyszínen, Sumonyban fogadtuk az érdeklődőket, viszont minden eddiginél több megfigyelési pontot kapcsolunk be a rendszerbe. Terepbejárásokat 25 település közigazgatási határában végeztünk. Összesen 102 madárfaj 14.041 példányát figyelte meg a 67 résztvevő. A négy leggyakoribb madárfaj a seregély (7597 pld), a füstifecske (1566 pld.), a tőkés réce és a vetési varjú (777-777 pld.) volt. Különleges faj ezúttal nem került távcsöveink elé.

Az összesített nemzetközi adatok alapján a legtöbb megfigyelési pont Magyarországon volt (161). A résztvevők számát tekintve a második (2445 fő), a látott madarak számát figyelembe véve pedig a negyedik helyen végeztünk (192.474 pld.).

2. kép: Fenyvescinege két helyen is előfordult a vármegyében (Fotó: Völgyi Sándor)

Gyűrűzési eredmények

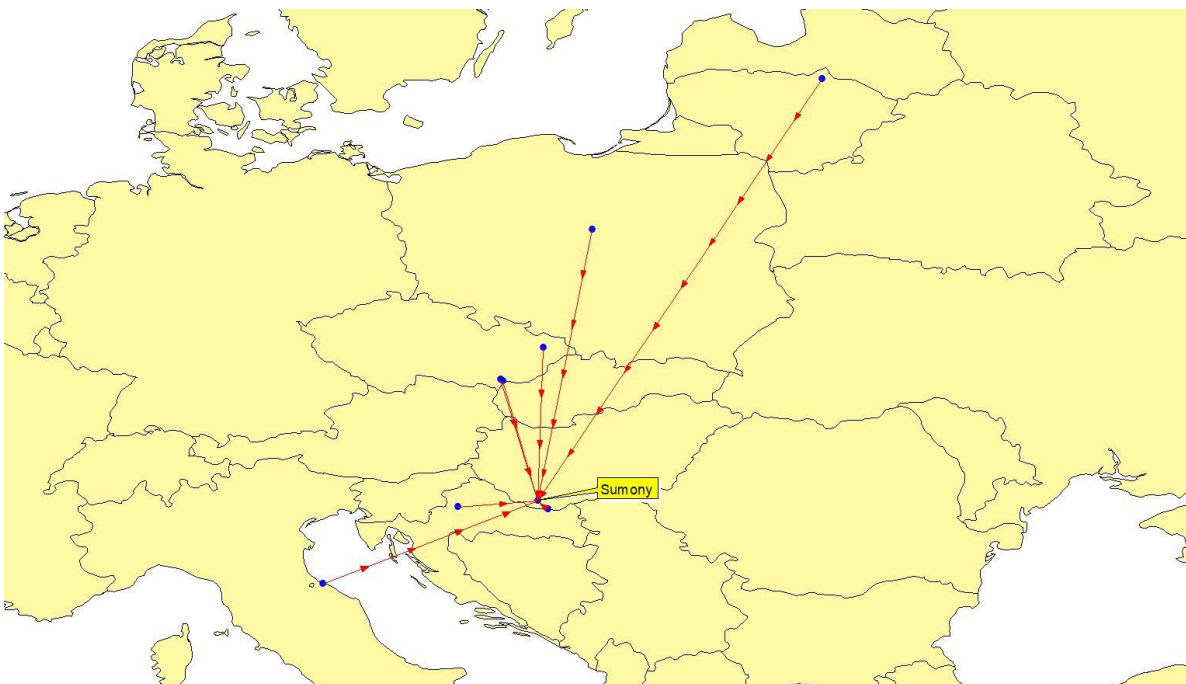
A Sumonyi Madárvonulás-kutató Állomáson véget ért a 43. Nyár-őszi Madárgyűrűző Tábor, amely július 23-tól kezdve október 23-ig működött. A táborozás folyamán 86 madárfaj 11 455 példányát gyűrűztük meg. Ezzel a Sumonyban jelölt madarak száma a kezdetektől számítva 515 638 példányra emelkedett. Az öt legnagyobb példányszámban gyűrűzött faj: füstifecske 4383 pld, foltos nádiposzáta 1177 pld, cserregő nádiposzáta 1112 pld, barátposzáta 950 pld, kék cinege 578 pld. Hálónba került még 14 külföldi gyűrűs (cseh, lengyel, litván, német, szlovák) madár is. A munkát az ország különböző pontjairól érkezett 150 önkéntes segítette.

Sajnos a nyár túljelentkezésekkel teli turnusaival szemben ősszel kevesen segítették a gyűrűzők munkáját. Ez nehezítette a feladatok folyamatos elvégzését. A zökkenőmentes madárbefogáshoz és gyűrűzéshez pedig már néhány fő részvétele is elégséges lenne. A segítők leginkább a madarak hálóból történő kiszedésében és az adatok terepnaplóban történő rögzítésében tudnának közreműködni, közben bővíthetnék fajismeretüket, és hasznos tapasztalatokat szerezhetnének a madárvonulás tanulmányozásával kapcsolatban. Mindenkit bátorítunk arra, hogy a jövőben a sumonyi táborok résztvevőjeként tegye színesebbé néhány napját (a téli gyűrűzés kezdetét már december első hétvégéjére tervezzük). Biztosak vagyunk abban, hogy a madarak testközelben történő megismerésével mindenki felejthetetlen élményekkel gazdagodik. A sumonyi táborok szervezését a jövőben az MME Baranya Megyei Csoportjának titkára, Dr. Gaszler Péter végzi (gaszlerpeter@gmail.com). Részvételi szándék esetén forduljanak hozzá bizalommal.

Litván függőcinege Sumonyban

Október 14-én egy litván gyűrűs függőcinegét fogtunk be Sumonyban. A gyors egyeztetés után kiderült, hogy a madarat június 20-án, tehát a költési időszakban jelölték a Kiluciu karjeras nevű helyen Sumonytól 1232 km távolságban. Ez volt az első Sumonyban ellenőrzött litván gyűrűs függőcinege.

Sumonyban 2022-ig bezárólag 3608 függőcinegét jelöltünk. Ezek közül 11 példány került meg külföldön, és ugyanennyi külföldi gyűrűs példányt fogtunk be a gyűrűzőtáborok működése során. A Litvániából érkezett függőcinege toronymagasan tartja a távolságrekordot.

1. ábra: A Sumonyban visszafogott függőcinegék külföldi gyűrűzési helyei

Ha Önt eredményeink meggyőzték és egyetért törekvéseinkkel, kérjük, segítse helyi természetvédelmi munkánkat. Támogatását a Baranya Természeti Értékeiért Alapítvány 11731001-20124953 számú számláján tudjuk fogadni, de adományát online módon is befizetheti bankkártyája segítségével a www.donably.com/baranyamadar oldalon. Elkötelezettségét igazából a természet fogja meghálálni!

Elérhetőségek:

Tel: 72/312-227, mobil: 20/334-4608

E-mail: baranya@mme.hu, baranyamadar@baranyamadar.hu

Honlap: www.baranyamadar.hu

A hírlevélben foglaltak szabadon terjeszthetők, de a forrást a „Madártani Egyesület”-re történő hivatkozással kötelező megjelölni!